ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність навчальної програми з позашкільної освіти «Художня кераміка» обумовлена високим інтересом дітей та учнівської молоді до оволодіння традиційними техніками народних ремесел, бажанням створити свій власний виріб неповторним, оригінальним. Швидкість виготовлення виробів, простота у використанні та обробці, надійність у використанні – фактори, які захоплюють широке коло школярів.
Програма розрахована на гуртківців молодшого віку (5-6 років)

Творче об'єднання «Майстерня» працює в художньо-естетичному напрямі який забезпечує розвиток творчих здібностей, обдарувань та здобуття вихованцями, учнями і слухачами практичних навичок, оволодіння знаннями в сфері вітчизняної культури та мистецтва. Позашкільна освіта здійснюється диференційовано відповідно до індивідуальних можливостей, інтересів, нахилів, здібностей вихованців, учнів і слухачів з урахуванням їх віку, психофізичних особливостей, стану здоров'я у формі гурткового заняття, індивідуальні заняття . Наповнюваність груп -10 вихованців,група індивідуального навчання-5 слухачів.

В основу навчальної програми покладено основні вимоги Державного стандарту базової і повної середньої освіти (освітні галузі «Мистецтво», «Історія», «Художня культура», «Технології»); передбачено реалізацію в гуртках, секціях, творчих об'єднаннях художньо-естетичного напряму позашкільних та загальноосвітніх навчальних закладів.

Метою навчальної програми є створення умов для творчого розвитку дітей засобами декоративно-ужиткового мистецтва, зокрема, художньої кераміки.

Для досягнення зазначеної мети передбачається виконання таких завдань:

- розвиток творчих та естетичних здібностей вихованців у процесі теоретичного навчання й виконання практичних робіт;
- набуття досвіду власної творчої діяльності, розвитку просторового і логічного мислення, уяви, потреби у творчій самореалізації та духовному самовдосконаленні;
- формування самостійного вирішення завдань з виготовлення виробів з глини (спосіб обробки, планування, самоконтроль);
- розвиток стійкого інтересу до творчої діяльності;
- сприяння самореалізації особистості дитини та професійному самовизначенню вихованців.

. Програма є професійно орієнтованою за початковим (1 рік навчання)-144 год (4 год/тиждень).

Загальна характеристика освітнього процесу:

Форма проведення занять – групова, з урахуванням індивідуальних можливостей і потреб кожної дитини.

Основний дидактичний принцип – навчання через наочно-практичну діяльність. В процесі реалізації програми необхідно використовувати наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративний, розповідь, бесіда, робота з ілюстраціями, демонстрація, вправи на закріплення прийомів і техніки ліплення, практичні роботи репродуктивного і творчого характеру, методи мотивації і стимулювання, навчального контролю, взаємоконтролю і самоконтролю, ескізування і вибір кращого варіанту вирішення композиції, екскурсії. У процесі теоретичного навчання учні одержують знання про матеріали, які використовуються для виготовлення декоративних виробів, їх обробка і оздоблення, знання технології обробки готового виробу, призначення і прийоми виконання робочих операцій, раціональну організацію праці.

Особлива увага приділяється засвоєнню в учнів знань і уявлень про мистецтво художньої кераміки, його історію та роль у житті людей, формуванню у дітей художньо-естетичного ставлення до дійсності, творчого пізнання світу, набуття таких якостей, як відчуття краси та гармонії.

Практичний матеріал дає вибір конкретних видів трудової діяльності, які дають змогу набути навички роботи з матеріалами, інструментами, обладнанням при виконанні робіт з художньої кераміки.

Заняття з композицій проводяться протягом усього навчального року по всіх розділах тематичного плану.

Окремі елементи загальних тем навчальної програми: організація робочого місця, безпека життя, користування інструментами та матеріалами, самообслуговування тощо є наскрізними. Отримані вихованцями знання, сформовані вміння та навички розвиваються на кожному занятті та в повсякденному житті.

Для оцінки результативності занять застосовуються попередній, поточний і підсумковий контроль. Попередній контроль включає в себе бесіду з гуртківцями та їх батьками; поточний – виконання творчих завдань для вивчення рівня засвоєння навчального матеріалу. В практичній діяльності результативність оцінюється участю гуртківців у конкурсах та виставках, а також кількістю і якістю виготовлених робіт. Підсумковий контроль – підсумкові заняття, підготовка до виставки творчих робіт гуртківців, оформлення фотоальбому з кращими роботами.

Програма також передбачає участь вихованців у конкурсах, фестивалях, виставках, оскільки в процесі виконання різноманітних завдань діти розвивають гнучкість, образність, креативність мислення,

логіку, уяву, а головне – вміння самостійно вибирати й ухвалювати рішення. Як результат – вихованці отримують потужний стимул до саморозвитку, творчого пошуку та розширення кругозору.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

	Розділ, тема	Кількість годин		
		усього	теоретичні	практичні
1	**Вступ**	**2**	**2**	**-**
2	**Українська народна кераміка**	**4**	**2**	**2**
2.1	Мистецтво кераміки на Україні	2	1	1
2.2	Матеріалознавство	2	1	1
3	**Рельєф у скульптурі**	**32**	**8**	**24**
3.1	Рельєфні композиції: "Квіти" "Рибки" "Песик" "Котик"	 8 8 8 8	 2 2 2 2	 6 6 6 6
4	**Декорування керамічних виробів**	**8**	**2**	**6**
4.1.	Рельєфний декор: Оздоблення виробу рельєфним декором "Сердечко"	4	1	3
4.2.	Розпис: Елементи декоративного розпису керамічних виробів (Опишня, Косів)	4	1	3
5	**Скульптура малих форм**	**32**	**8**	**24**
5.1.	Статуетка: "Сова" "Гуска"	12 6 6	2 1 1	10 5 5
5.2.	Сувенір: "Чарівні дзвіночки" За власним задумом	12 6 6	2 1 1	10 5 5
5.3.	Дизайн:	8	2	6

	Вільне ліплення новорічно-різдвяних сувенирів			
6	**Український керамічний посуд**	**2**	**6**	**8**
6.1.	Спірально-джугова техніка, ліплення глечика	4	1	3
	5.2. Ліплення з глиняного пласту, ліплення "Куманця"	4	1	3
7	**Кругла скульптура**	**52**	**9**	**39**
7.1.	Зооморфна пластика: "Слоненя" "Черепашка" "Жирафа" "Котик"	24 6 6 6 6	4 1 1 1 1	20 5 5 5 5
7.2.	Казкові герої: "Золота рибка" "Віні Пух" "Пряниковий будинок"	12 4 4 4	3 1 1 1	9 3 3 3
7.3.	Керамічна іграшка з рухомими елементами. Вільне ліплення керамічних іграшок: "Автомобіль" "Віз"	12 6 6	2 1 1	10 5 5
8	**Масові заходи**	**4**	**-**	**4**
8.1.	Екскурсії, конкурси, виставки	4	-	4
9	**Підсумкове заняття**	**2**	**-**	**2**
	Разом:	**144**	**37**	**107**

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1.Вступ (2 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з планом роботи на навчальний рік. Правила поведінки в колективі. Зовнішній вигляд вихованців, форма одягу. Правила безпеки. Організація робочого місця. Перегляд робіт гуртківців, виготовлених у попередні роки.

2. Українська народна кераміка (4 год.)

Теоретична частина. Історія зародження мистецтва кераміки на Україні. Твори керамічного мистецтва як невід'ємна частина традиційної національної культури.

Гончарство в епоху неоліту. Трипільська кераміка. Ранньослов'янська кераміка.

Українська кераміка і західноєвропейське мистецтво.

Псевдомайоліка.

Орнамент у техніці штампу.

Українська кераміка і східне мистецтво. Технологія виробництва полив'яної кераміки. Техніка полив'яного розпису.

Археологічні експедиції. Колекції кераміки. . Глина: склад, властивості. Поняття пластичності. Суміші глин з водою. В'язкість, усадка глини. Способи заготівлі глини для ручного ліплення.

Правила підготовки та зберігання глини.

Практична частина. Робота з матеріалами інтернет - мережі, ілюстративним та роздатковим матеріалом. Дослідження властивостей глини: вправи зі стеками різних за формою та призначенням для утворення фактури та на трансформацію шматка глини.

3. Рельєф у скульптурі (32 год.)

Теоретична частина. Рельєф: поняття, виміри, види: барельєф, горельєф, контррельєф.

Художній рельєф і сучасність. Маскарон, види маскарону . Композиція рельєфу, ритм, колір, світлотіньове компонування. Фактура поверхні. Фактурні показники

.Практична частина. Ліплення композицій: «Квіти», «Рибки»,«Песик»,«Котик».

4. Декорування керамічних виробів (8 год.)

Теоретична частина. Поняття, види, особливості рельєфного декорування керамічних виробів.

Керамічні оздоблювальні матеріали: класифікація, загальні властивості. Барельєф і контррельєф. Український декоративний розпис. Декоративна кераміка Опішні, Косова.

Принцип стилізації та декоративне зображення елементів. Ескізи для кераміки.

Практична частина. Оздоблення виробу рельєфним декором.

«Сердечко». Замальовування елементів українського декоративного розпису керамічних виробів(Опишня, Косів)

5. Скульптура малих форм (32 год.)

Теоретична частина. Скульптура. Види скульптури. Мініатюра в скульптурі.

Сувенір: поняття,види, звичаї. Загальні та історичні відомості. Найдавніші українські сувеніри. Декоративна скульптура народних майстрів. Техніки та технології виготовлення народної керамічної іграшки. Дизайн: поняття, функції, види, мета та об'єкт. Методи пошуку дизайнерських рішень.

Практична частина. Оволодіння прийомами створення пластично конструктивної форми керамічної іграшки. Ліплення скульптурних мініатюр:

«Гуска», «Сова», «Равлик». . Виготовлення сувенірів:

за власним задумом. Вільне ліплення новорічно-різдвяних сувенірів;

6. Український керамічний посуд (8 год.)

Теоретична частина. Гончарство. Український традиційний посуд у сучасній інтерпретації. Маса та об'єм. . Пластова техніка або текстильна кераміка: історичний огляд, зразки роботи українських майстрів-гончарів та майстрів розпису. Способи приготування пласта. Інструменти для ліплення.

Практична частина. Ліплення «Глечика». Ліплення «Куманця».

7. Кругла скульптура (52 год.)

Теоретична частина. Народна зооморфна кераміка. Стилізація форм птахів і тварин. Особливості будови простих форм на площині.

Способи копіювання зразків. Техніки: наліпного декорування малих форм (тварин і птахів); розкачування; відсікання від цілого; накладання частин зображення. . Українські казки як популярний фольклорний жанр. Герої казок. Види казок. Керамічна іграшка з рухомими елементами: поняття, *Практична частина*. Ліплення за зразками натури

«Слоненя»,«Черепашка»,«Павучок»,"Котик",«Жирафа».

коротка історія, класифікація, символика. Вільне ліплення: «Пряниковий будиночок», «Золота рибка», «Віні Пух".. Вільне ліплення керамічних іграшок. Ліплення іграшок «Автомобіль», «Віз».

8. Масові заходи (4 год.)

Екскурсії, конкурси, виставки

Практична частина. Відвідування тематичних виставок, музеїв. Організація і проведення творчих виставок робіт гуртківців; зустрічі з народними майстрами.

9.Підсумок (2 год.)

Практична частина. Підготовка робіт до виставки Проведення майстер-класів під час роботи виставки творчих робіт.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

- *Вихованці мають знати і розуміти:*
- види кераміки та історію її розвитку;
- правила з техніки безпеки під час роботи з пластичними масами, глиною, інструментами та обладнанням;
- види інструментів, їх властивості та використання;
- основні види образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва.
- *Вихованці мають уміти і застосовувати:*
- розрізняти види кераміки;
- обережно та охайно працювати з інструментами, матеріалами та обладнанням під час роботи в майстерні;
- обробляти глину та готувати її до роботи та випалювання;
- підбирати матеріали;
- виконувати шаблони, ескізи та користуватися ними;
- сприймати різноманітність форм та кольорів.

Вихованці мають набути досвід:

- набути власний початковий практичний досвід у процесі створення художніх образів.
- виготовлення виробів зі шматка глини, з пласта, кільцями, джгутиком тощо.

Прогнозований результат

№	Назва розділу	Кількість годин	Форма звітності
1	Вступ	2	Бесіда
2	Українська народна кераміка	4	Персональна виставка
3	Рельєф у скульптурі	32	Майстер-клас
4	Декорування керамічних виробів	8	Вікторина по темі
5	Скульптура малих форм	32	Персональна виставка
6	Український керамічний посуд	8	Виставка по темі
7	Кругла скульптура	52	Персональна виставка
8	Масові	4	Участь в конкурсах, виставках.

	заход и		
9	Підсумок	2	Майстер-клас під час роботи виставки

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

	Розділ, тема	Кількість годин		
		усього	теоретичні	практичні
1	**Вступ**	**2**	**2**	**-**
2	**Українська народна кераміка**	**4**	**2**	**2**
2.1	Мистецтво кераміки на Україні	2	1	1
2.2	Матеріалознавство	2	1	1
3	**Рельєф у скульптурі**	**35**	**5**	**30**
3.1	Рельєфні композиції: "Соняшники" "Овочі" "Рідна домівка" "Українське село" «Троянди"	 7 7 7 7 7	 1 1 1 1 1	 6 6 6 6 6
4	**Декорування керамічних виробів**	**15**	**3**	**12**
4.1.	Рельєфний декор: Дослідницькі вправи на комбінування елементів декору	5	2	6

	.Моделювання форми об'ємно-просторової композиції з наступним декоруванням. "Баранчик".			
4.2.	Розпис: Декорування виробів колірною гамою. "Свічник з елементами орнаменту.	10	1	6
5	**Скульптура малих форм**	**30**	**6**	**24**
5.1.	Статуетка: Вільне ліплення фігур тварин	10	2	8
5.2.	Сувенір: "Дзвони України"" "Український традиційний свистунець"	10 5 5	2 1 1	8 4 4
5.3.	Дизайн: Вільне ліплення сувенірів: медалей, барельєфів, "Знаків Зодіаку"	10	2	8
6	**Український керамічний посуд**	**7**	**1**	**6**
6.1.	**Спірально-джугова техніка**, "Чашка" "Горщечок для квітів"	**3**		**3**
6.2.	**Ліплення з глиняного пласту**, " Підставки для олівців" "Скринька декоративна"	**3**		**3**
7	**Кругла скульптура**	**48**	**8**	**40**
7.1.	**Зооморфна пластика**: "Песик" "Жабеня" "Тигр" "Такса"	**24** 4 4 4 4	**6** 1 1 1 1	18 3 3 3 3

	"Папуга" "Птахи України"	4 4	1 1	3 3
7.2.	**Казкові герої:** "Дід Мороз" "Зайчик - стрибунець"	**14** **7** **7**	**2** 1 1	**12** 6 6
7.3.	Керамічна іграшка з рухомими елементами. Вільне ліплення керамічних іграшок. Ліплення іграшки "Декоративна корівка"	10 5 5	2 1 1	8 4 4
8	**Масові заходи**	**2**	**-**	**2**
8.1.	Екскурсії, конкурси, виставки	2	-	2
9	**Підсумок**	**2**	**-**	**2**
	Разом:	**144**	**29**	**115**

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з планом роботи на навчальний рік. Правила поведінки в колективі. Зовнішній вигляд вихованців, форма одягу. Правила безпеки. Організація робочого місця. Перегляд робіт гуртківців, виготовлених у попередні роки.

2. Українська народна кераміка. (4 год.)

Теоретична частина. Розвиток мистецтва кераміки на Україні.

Осередки української кераміки та приманні ним декоративні особливості орнаменту.

Кераміка Київщини: прикметні ознаки дибинецьких та васильківських гончарних виробів.

Кераміка Полтавщини: опішнянська гончарна пластика, історія, технологія, розпис, основні групи виробів.

Майстри опішнянської школи художньої кераміки.

Опішнянська кераміка у творах мистецтва. Керамічні маси. Майоліка. Фаянс. Фарфор. Ручні способи формування керамічних виробів.

Інструменти, матеріали та прилади, необхідні для роботи.

Практична частина. Тренувальні вправи на оволодіння методикою ліплення з глини: розкачування, відтягування, наліплювання, штампування, продавлювання.

3. Рельєф у скульптурі (35 год.)

Теоретична частина Декоративні глиняні форми. Технологія виготовлення, основні прийоми ліплення.

Види декоративного рельєфу, поняття декоративного пласту.

Практична частина. Виготовлення заготовки спрощеної декоративної форми.

Ліплення композицій «Осінній калейдоскоп», композиція «Соняшники. «Овочі», панно «Рідна домівка», панно «Троянди», «Українське село

4. Декорування керамічних виробів (15 год.)

Теоретична частина. Способи декорування поверхні керамічного виробу (наліпний, комбінований, гравірування, кальовка, фляндрівка, декорування різними матеріалами). Особливості створення образу. Колір як характеристика образу. Єдність форми і кольору.
Прийоми розпису керамічного виробу: лощіння, замивка, фляндрівка, пастилаж,мраморизація за допомогою піпетки, пензликів, паличок, стеків, щіток тощо). Традиційні розписні вироби народних майстрів.
Орнаментальна символіка керамічних виробів. Правила нанесення ангобів і фарб.

Практична частина. Дослідницькі вправи на комбінування різних елементів декору.

Моделювання форми об’ємно-просторової композиції з наступним декоруванням. «Баранчик».

Декорування виробів колірною гамою ангобів.

Ліплення виробів: свічник з елементами орнаменту.

5. Скульптура малих форм (30 год.)

Теоретична частина. Анімалістичий жанр: поняття, коротка історія.

Способи зображення фігур тварин з використанням декоративних елементів. Традиційні українські сувеніри, їх символіка. Керамічні сувеніри, їх відмінні риси. . Кераміка - як об'єкт дизайну. Естетична цінність та функціональність керамічних виробів

Практична частина. Вільне ліплення фігур тварин.

Виготовлення та декорування сувенірів: «Дзвони України», «Український традиційний свистунець».

Вільне ліплення сувенірів; медалей, барельєфів,

«Знаків Зодіаку».

6. Український керамічний посуд (7 год.)

Теоретична частина. Поняття простих геометричних тіл. Характерні особливості їх будови та пропорційних співвідношень між окремими структурними елементами. Пластичний образ в скульптурних композиціях.

Поетапність в реалізації творчого задуму. Технологія вирізання з пласту.

Практична частина. Ліплення посуду: «Чашка», «Горщечок для квітів», Ліплення *«*Декоративної підставки для олівців», «Скриньки декоративної».

7. Кругла скульптура (48 год.)

Теоретична частина. Пропорції виробів, природних утворень та їх видозміна. Способи передачі стану та настрою.

Ліплення іграшок на конусній, циліндричній основі. Особливості будови простих малих форм в круглій скульптурі. Способи копіювання.

Прийоми та правила ліплення. . Конструювання іграшок з рухомим елементами. Елементи графічної грамоти.

Декорування іграшок. Символіка розпису. Обрядовість. . Конструювання іграшок з рухомим елементами. Елементи графічної грамоти. Декорування іграшок. Символіка розпису. Обрядовість.

Практична частина. Ліплення за зразками натури: «Песик», «Жабеня», «Такса», «Тигр», «Птахи України», «Пес на полюванні», «Папуга».

Вільне ліплення:«Дід Мороз», «Зайчик- стрибунець».

Вільне ліплення керамічних іграшок. Ліплення іграшки «Декоративна корівка».

8. Масові заходи (2 год.)

Практична частина. Відвідування тематичних виставок, музеїв. Організація і проведення творчих виставок робіт гуртківців; зустрічі з народними майстрами.

Підсумок (2 год.)

Підбиття підсумків.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- властивості глини;
- особливості роботи з глиною;
- послідовність роботи в різних пластичних техніках технологію і послідовність обробки глини та підготовку її до випалювання;
- прийоми формування виробів з глини (веретенця, куля, краплина, качалочка, джгутик);
- види та способи обробки і декорування виробів з глини та інших пластичних мас;
- використання глини та застосування керамічних виробів у повсякденному житті.

Вихованці мають уміти і застосовувати:

- на базі основних кольорів утворювати відтінки;
- передавати кольорами настрій;
- працювати ножем, стеком, пензлем.
- користуватися основними прийомами формування виробів з глини (створювати вироби зі шматка глини, з пласта, кільцями тощо);
- застосовувати декор відповідно форми та поєднувати у декоруванні рельєф і розпис;
- використовувати отримані знання і навички у повсякденному житті.

Вихованці мають набути досвід:

- роботи в різних пластичних техніках.
- декорування поверхні виробу;

- сушіння робіт та підготовки їх до випалювання.

Прогнозований результат

№	Назва розділу	Кількість годин	Форма звітності
1	Вступ	2	Бесіда
2	Українська народна кераміка	4	Виставка кращих робіт по темі
3	Рельєф у скульптурі	35	Майстер-клас
4	Декорування керамічних виробів	15	Вікторина по темі
5	Скульптура малих форм	30	Персональна виставка
6	Український керамічний посуд	30	Майстер-клас
7	Кругла скульптура	60	Майстер-клас
8	Підсумкове заняття	6	Творча виставка

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

	Розділ, тема	Кількість годин		
		усього	теоретичні	практичні
1	**Вступ**	**2**	**2**	**-**
2	**Українська народна кераміка**	**4**	**2**	**2**
2.1	Мистецтво кераміки на Україні	2	1	1
2.2	Матеріалознавство	2	1	1
3	**Рельєф у скульптурі**	**30**	**5**	**25**

3.1	Рельєфні композиції: "Дари природи" "Вечори на хуторі…" "Млин" "Портрет" «Кухар"	 6 6 6 6 6	 1 1 1 1 1	 5 5 5 5 5
4	**Декорування керамічних виробів**	**30**	**3**	**33**
4.1.	Рельєфний декор: Ліплення композиції «Великодні мотиви» Тарілки з елементами наліпного декору	18 9 9	2	16 8 8
4.2.	Розпис: Виготовлення панно за мотивами петриківського розпису	18 9 9	1	17 8,5 8,5
5	**Скульптура малих форм**	**40**	**6**	**32**
5.1.	Статуетка: «Катерина» «Кобзар» «Клоун»	18 6 6 6	3 1 1 1	15 5 5 5
5.2.	Сувенір: «Пан Коцький» «Мамі» «Козак»	18 6 6 6	2 1 1	16 5 5 6
5.3.	Дизайн: Вільне ліплення Свічник «Казковий будинок» Свічник «Батьківська хата»	18 9 9	1 0,30 0,30	17 8.50 8.50
6	**Український керамічний посуд**	**20**	**6**	**14**
6.1.	**Спірально-джугова техніка**, «Діжка меду»	**6** 10 10	**2** 1 1	**2** 9 9

	Горщик для квітів «Берізка»			
6.2.	**Ліплення з глиняного пласту**, ліплення Підставки для олівців «Дубочки» "Горщечка для квітів" Скринька «Криниця»	**2** 5 5 5	**3** 1 1 1	**1** 4 4 4
7	**Кругла скульптура**	**42**	**6**	**36**
7.1.	**Зооморфна пластика**: "Кошеня у кошику" "Мавпа"	**14** 7 7	2 1 1	12 6 6
7.2.	**Казкові герої:** "Поросятко»" "Цуценя в капелюсі"	**14** **7** **7**	**2** 1 1	**12** 6 6
7.3.	Керамічна іграшка з рухомими елементами. Вільне ліплення керамічних іграшок. Ліплення іграшок "Різдвяний вертеп" «Музичні інструменти»	14 7 7	2 1 1	12 6 6
8	**Масові заходи**	**2**	**-**	**2**
8.1.	Екскурсії, конкурси, виставки	2	-	2
9	**Підсумок**	**2**	**-**	**2**
	Разом:	**144**	**30**	**114**

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1.Вступ (2 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з планом роботи на навчальний рік. Правила поведінки в колективі. Зовнішній вигляд вихованців, форма одягу. Правила безпеки. Організація робочого місця. Перегляд робіт гуртківців, виготовлених у попередні роки.

2. Українська народна кераміка. (4 год.)

Теоретична частина. Розвиток мистецтва кераміки на Україні.

Осередки української кераміки та приманні ним декоративні особливості орнаменту.

Гуцульська (косовська) кераміка: історія, техніка виготовлення керамічних виробів – «ритування». Майстри гончарної справи.

Гаварецька кераміка. Майстри-гончарі. Спікання й вогнетривкість. Загальний цикл виготовлення керамічних виробів.

Технологічні процеси, які відбуваються з глиною під час сушки й випалу. Особливості обробки глини і її забарвлення під час обпалів.

Інструменти, матеріали та прилади, необхідні для роботи.

Практична частина. Робота з матеріалами інтернет-мережі, ілюстративним та роздатковим матеріалом.

Виготовлення виробів простих геометричних форм на прикладі овочів та фруктів, узагальнених форм за зразком виробів народних майстрів.

3. Рельєф у скульптурі (30 год.)

Теоретична частина. Закони композиції. Взаємодія елементів композиції з фоном. Технічні, художні та композиційні особливості створення тематичної композиції.

Практична частина. Дослідницькі вправи на комбінування різних елементів композиції.

Декорування виробів рельєфним та гладким способом.

Ліплення рельєфного натюрморту «Дари природи», композицій «Вечори на хуторі…», «Млин», «Портрет», «Кухар».

4. Декорування керамічних виробів (36 год.)

Теоретична частина. Методика створення фігурних елементів малого розміру та способи їх детальної проробки.

Поетапність у формуванні та декоруванні.

Техніка наліпного декорування. .

Петриківська кераміка. Майстри петриківського розпису.

Техніка виконання і особливості розпису. Типи мазків. Елементи рослинного походження в композиціях.

Практична частина. Ліплення композиції «Великодні мотиви», тарілки з елементами наліпного декору.

. Вправи на відпрацювання типів мазків петриківського розпису, стилізацію рослинних елементів у декоративний мотив.

Виготовлення панно за мотивами петриківського розпису.

5. Скульптура малих форм (54 год)

Теоретична частина. Геометричні засоби стилізації зображення фігури людини. Послідовність створення стилізованих фігур людини. Класифікація і споживчі властивості сувенірів.

Вимоги до якості сувенірів. Сучасне українське гончарство і дизайн.

Практична частина. Ліплення скульптурних мініатюр: «Катерина», «Кобзар», «Клоун».

Виготовлення сувенірів з наступним декоруванням: сувенір-брелок «Пан Коцький», сувенір-подарунок «Мамі», «Козак».

Вільне ліплення. Свічник «Казковий будинок», скарбничка «Гаманець», свічник «Батьківська хата».

6. Український керамічний посуд (42 год.)

Теоретична частина. Поняття про предмети комбінованої форми. Твори Івана Бобкова, Максима Купця, Михайла Пошивайла, Ольги Гаврилової. Об'ємні, живописні та графічні зображення як декор поверхні керамічних виробів. Поєднання пластового методу ліплення і живописного декору у процесі виготовлення керамічних виробів.

Природні матеріали в емоційно-образній характеристиці виробу *Практична частина.* Ліплення посуду: «Діжка меду», «Проект вази», горщик для квітів «Берізка»; декоративного натюрморту з елементами побутових предметів.

Ліплення підставки для олівців «Дубочки», горщечка для ,скриньки «Криниця».

7. Кругла скульптура (42 год.)

Теоретична частина. Художній образ в творах професійного та народного мистецтва. Сюжетна композиція в скульптурі. Зв'язок стародавніх художніх традицій з сучасними. Деталі в скульптурі. Глинянізабави. Прийоми і технічні засоби формування виробів. Шаблони для іграшок з рухомими елементами.

Практична частина. Вільне ліплення: «Поросятко», «Цуценя в капелюсі». Ліплення за зразками натури: «Кошеня», «У кошику», «Мавпа». Вільне ліплення: «Поросятко», «Цуценя в капелюсі». Вільне ліплення керамічних іграшок. Ліплення іграшок «Різдвяний вертеп», «Музичні інструменти».

8. Масові заходи (4 год.)

Практична частина. Відвідування тематичних виставок, музеїв. Організація і проведення творчих виставок робіт гуртківців; зустрічі з народними майстрами.

Підбиття підсумків.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Слухачі мають знати і розуміти:

- особливості виготовлення та оздоблення виробів;
- основи декоративно-художньої естетики;
- різновиди національного декоративного-прикладного мистецтва;
- порядок виконання найпростіших композицій, орнаментів.

Слухачі мають вміти і застосовувати:

- виготовляти вироби з глини;
- виконувати композиції за програмою та власним задумом;
- аналізувати виготовлені роботи;
- створювати ескізи та наносити їх на кераміку;
- змішувати кольори та утворювати нові відтінки.

Слухачі мають набути досвід:

- роботи в різних пластичних техніках;
- створення власних художніх образів.
- виготовлення різних видів посуду та традиційної української іграшки;

декорування виробів ангобами,
наліпним орнаментом, рельєф.

Прогнозований результат

№	Назва розділу	Кількість годин	Форма звітності
1	Всту п	2	Бесіда
2	Українська народна кераміка	4	Реферат
3	Рельєф у скульптурі	30	Виставка кращих робіт
4	Декорування керамічних виробів	36	Майстер-клас
5	Скульптура малих форм	54	Персональна виставка
6	Український керамічний посуд	42	Майстер-клас
7	Кругла скульптура	42	Майстер-клас
8	Підсумкове заняття	4	Творча виставка робіт гуртківців

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ

№ з/п	Найменування обладнання/матеріалів	Кількість
1.	Гончарна глина	300 кг
2.	Керамічні емалі	5 наборів
3.	Керамічні ангоби	5 наборів
4.	Стеки	10 наборів
5.	Дощечки для ліплення	10 шт.

6.	Пензлі різних розмірів з штучних матеріалів	10 наборів
7.	Пензлі білячі різних розмірів	10 наборів
8.	Скалка	10 шт.
9.	Палітра пластмасова	10 шт.
10.	Дерев’яні палички	10 шт.
11.	Піпетки для розпису	10 шт.
12.	Зразки ілюстрацій керамічних, гончарних виробів та скульптурних фігурок з природних матеріалів	За навчальними темами
13.	Ілюстративний ряд скульптур	За навчальними темами
14.	Пам’ятка з алгоритмом технологічного процесу створення роботи	1 шт.
15.	Репродукції робіт скульпторів, керамістів, гончарів	За навчальними темами

ЛІТЕРАТУРА

- Антонович Є.А. Декоративно-прикладне мистецтво: Навч. Посібник. / Є.А. Антонович, Захарчук – Чугай, М. Станкевич. – Л.Світ, 1993. — 272 с. – ISBN 5- 11-000863-9.
- Горошко Н.А. Зображувальна діяльність у навчальних закладах. / Н. Горошко. – Х.: Ранок, 2007. – 224 с. – ISBN: 978-966-672-196-2.
- Крутенко Н.Г. Розповіді про кераміку / Н. Крутенко. – Київ: Либідь, 2002. –252 с. – ISBN 966-06-0240-5.
- Ллимос А.О. Пластилин. Чудесные поделки. / А. Ллинос. – Х.: Книжный клуб «Семейногодосуга», 2006. – 32 с.
- Ллимос А.О. Глина. Чудесные поделки. / А. Ллинос. – Х.: Книжный клуб «Семейного досуга», 2006. – 32 с. – ISBN: 966-343-391-4.
- Пометун О.І. Методика викладання образотворчого мистецтва в школі. / О. Пометун. – К.: Генеза, 2006. – 328 с.
- Романець Т.А. Стародавні витоки мистецтва української народної кераміки: Навч.посібник для вузів / Т. Романець. – Київ : Просвіта, 1996 . – 207 с. – ISBN 966-7115-10-0.
- Фесенко Л.В. Образотворче (візуальне) мистецтво. / Л.Фесенко. – Харків: Ранок, Веста, 2004. – 382 с. – ISBN 966-341-423-8.

- Федій Н.М. Програма гуртка «Прикрась свій дім». – Методичні рекомендації щодо організації змісту навчально-виховного процесу в закладах освіти Київщини в 2003-2004 н.р. / Н. Федій. – Б.Ц.: КОІПОПК, 2003. – с.360 – 369.

Інтернет-джерела

- http://goncharstvo.kiev.ua
- http://glek.com.ua
- http://iterra.org.ua
- http:// ceramica.ukrwest.net
- http://darun.com.ua
- http://cera

mat.com.ua